

Hová lettek a Radnóti gimnázium munkás- és parasztszármazású tanulói?

Nemrégiben felülvizsgálták a szegedi középiskolák tanulójának létszámalkulását, hogy megállapítsák, hány munkás- és parasztszármazású tanuló „morzsolódott le”, hagyta abba tanulmányait az elmúlt négy évben. A vizsgálat eredménye különösen a Radnóti gimnáziumban volt megdöbbentő. Kiderült, hogy ebben az iskolában, a város legnagyobb gimnáziumában a négy évvel ezelőtti beiratkozott munkás- és parasztszármazású tanulók 60 százaléka hagyta abba a tanulást, lépett ki az iskolából.

Allamunk a munkások és a parasztlak állama. Országépítő munkánk egyik fontos feladata annak biztosítása, hogy az értelmiség a munkások és a parasztlak fiából állandóan új és új erőket frissüljön fel, hogy a munkások és a parasztlak fiai tanuljanak tovább, végezzék el az általános iskola után a középiskolát, aztán az egyetemet, főiskolát. Népi demokráciánk mindent elkövet, hogy ez meg is valósuljon. Mi az oka hát, hogy Szeged legnagyobb gimnáziuma nem teljesítette ezzel kapcsolatos feladatait? Mert nem teljesítette. A munkás- és parasztszármazású tanulók 60 százaléka lemorzsolódása ugyanis ezt jelenti.

Az okok kétségtelenül bonyolultak.

Szerepe van benne az 1953 júliusa után elterjedt jobboldali nézeteknek is. Ebben az időszakban ugyanis sok iskolában olyan légkör alakult ki, mely kizárólagosan csak szakmai szempontokat, a tanulást vette figyelembe. Ezzel azután azok a munkás- és parasztszármazású fiatalok, akik a tanulmányi anyag elsajátításában — különböző okok miatt — nehézségekkel küzdöttek, háttérbe szorultak. Nem egy iskolában szinte teljesen megszűntek 1953 júliusa után a korrepetálások, s azok a régebben bevált és hasznosnak bizonyult módszerek, melyek a munkás- és parasztszármazásúakat is segítettek abban, hogy a tanulmányi anyagot jobban, tökéletesebben megismerjék és megtanulják. Nemigen, vagy egyáltalán nem valósították meg azt a követelményt, mely a munkás- és parasztszármazású tanulók fokozott segítését jelentette, sok iskolában, a Radnóti gimnáziumban sem.

Ebben a helyzetben a munkás- és parasztszármazású tanulók fokozott segítésének feladata tehát háttérbe szorult, fokozódott a lemorzsolódás és sok munkás-, parasztfiatal abba hagyta a megkezdett iskolai munkát.

Az annyi kárt okozott jobboldali elhajlás azonban ebben az esetben nem magyaráz meg mindent. A lemorzsolódás adatai ugyanis azt is elárulják, hogy a munkás-, parasztfiatalok legnagyobb arányú kimaradása a Radnóti gimnáziumból 1953 júliusa előtt történt. Az 1951–52-es tanévre az első osztályba 39 munkás- és 34 parasztszármazású tanuló iratkozott be. Közülük 30 munkás- és 27 parasztfiú végezte el az osztályt. A második osztályban beiratkozott 28 munkás- és 33 parasztfiú. Az év végén 22 munkás- és 18 parasztfiú eredménytől osztályozták. Az 1953/54-es tanévre 18 munkás- és 15 parasztfiú iratkozott be ebből az évfolyamból. Végzett 17 és 14. A negyedik osztályba az 1954/55-ös tanévben beiratkozott: munkás 20 (végzett 18), parasztfi 13 (végzett, illetve érettségizett 12).

Mit mutat mindez?

Azt, hogy a munkás- és parasztfiatalok legnagyobb száma

Ma mesedélőitök Szeged kultúrházaiban

A nagy érdeklődésre való tekintettel most már nem csak egyes, hanem ma már valamennyi kultúrházban mesedélőit lesz 10 és 11 órai kezdettel. Szeretettel várunk minden gyermeket és szülőit,

ban az első két évben hagyják abba a tanulást, távoztak el az iskolából. Pedig a tananyag legnehezebb része a harmadik és a negyedik évben kerül sorra. Az következne ebből, hogy a lemorzsolódás ebben az időszakban nő. Csakhogy a munkás- és parasztfiatalok az első két évben szorultak nagyobb támogatásra. Ebben a két évben kell hozzászokniuk a középiskola magasabb színvonalához, a fejlettebb tanulási módszerekhez stb. Ha az első két évben sikerül ez, a harmadik és negyedik év már viszonylag könnyebb.

Mit jelent ez? Azt, hogy a Radnóti gimnáziumban évekig — 1953 júliusa előtt sem — folyt eléggé eredményes nevelő, segítőmunka a munkás- és parasztszármazású fiatalok között. Ezért nem „birták” olyan sokan közülük az első két év nehézségeit és ezért távoztak el az iskolából.

Hogyan történhetett ez meg, hogyan történhetett, hogy Szeged egyik legnagyobb középiskolájának nevelői nem figyelték fel ezekre a jelenségekre? A szemük előtt maradtak ki sorra a munkás- és parasztfiatalok az iskolából bukásai, vagy „eltanulással” következték, s még sem történt semmi, ami komolyan gátolta, vagy megszüntette volna ennek a folyamatnak az elhatalmasodását. S az iskolai pártbizottság? Az sem tehetett semmit, — a Radnóti gimnáziumban ugyanis nincs pártbizottság. A negyvennél több tagot számláló tanfelügyelőség mindössze egy párttag van!

Komoly felelősség terheli

ezért az iskola felsőbb szerveit is. Az elmúlt években ugyanis a felsőbb szervek más beosztásba helyezték, „kiemelték” az iskola legjobb nevelőit, a párttagokat.

A nagyarányú lemorzsolódással kapcsolatban az iskolai pártbizottság hiánya sok mindent, — de mégsem mindent magyaráz meg. Semmiképpen

sem csökkenti Gallé László igazgatónak a felelősségét. Ezért a helyzetért ugyanis elsősorban ő, az iskola állami vezetője a felelős. Neki kellett volna először felfigyelnie a munkás- és parasztfiatalok nagyarányú lemorzsolódására és megfelelő intézkedésekkel biztosítani kellett volna, hogy a nevelőtestület minden tagja megértse a helyzet komolyságát és együttes munkával kellett volna harcolniuk a munkás- és parasztfiatalok nagyarányú lemorzsolódásának megakadályozásáért. Gallé László igazgató felelősségét fokozza, hogy tanácsost, a népi által választott tagja legnagyobb tömegszervezetünknek, sőt a városi tanács végrehajtó bizottságának is tagja. A súlyos hiba azonban indokoltá teszi annak megvizsgálását, hogy méltó módon járt-e el, mint tanácsost, mint vb-tag, megfigyelte-e annak a bizalomnak, amellyel Szeged dolgozóinaknakidején megválasztották. Mindemellett a 60 százalékos lemorzsolódásnak fontos tanulsága, hogy

a munkás- és parasztszülőknek

is jóval többet kell törődniük az iskolák munkájával. Állandó figyelemmel kell kísérniük gyermekük iskolai munkáját, szorosabb kapcsolatot kell tartaniuk az iskolával, ha a jövőben el akarjuk kerülni a hasonló eseteket, — márpedig el akarjuk kerülni.

A Radnóti gimnáziumban olyan helyzetet kell teremteni, még az új iskolai évek az elejére, hogy a pártbizottság megalkulhasson. A pártbizottság jó iskolai munka motorja, s ha az elmúlt években is ott dolgozott volna ez a szervezet a gimnáziumban, — nyilván nem kerül sor ennek a cikknek a megírására. A pártbizottság létrehozása természetesen nem könnyű dolog, hiszen áthelyezéseket is szükségessé tesz, de létre kell hozni, mert az iskola továbbfejlesztése, a hibák kijavítása, a pártbizottság állandó ellenőrző és segítő munkája nélkül lehetetlen.

Az oktatásügyi miniszter utasítása az 1955/56. tanév feladatairól

Az 1955/56. tanév főfeladatairól az oktatásügyi miniszter utasítást adott ki az általános és középiskolák, valamint a nevelő intézmények pedagógusai számára.

Az elkövetkező tanév főfeladatait továbbra is a párt III. kongresszusa, az oktatási ügyek helyzetéről és feladatairól szóló Központi Vezetőségi határozat, valamint a Központi Vezetőség márciusi, továbbá az ifjúság közötti munka megújításáról szóló határozat és a DISZ II. kongresszusának határozatai szabják meg — hangsúlyozza az utasítás. Az új tanévben még eredményesebbé kell tenni az ifjúság világnézet-politikai nevelését. Az oktatás-nevelés középpontjába továbbra is a hazafias nevelést kell állítani. Ifjúságunkban erősíteni kell a proletárinternacionalizmus érzését, a Szovjetunió, a békétábor országainak népei iránti szeretetet.

A fő feladatok megoldásának egyik feltétele, hogy minden községben az előírásoknak megfelelő időben és módon írják össze a tanköteleseket. Egész évben nagy gondot kell fordítani a VIII. osztályos tanulók továbbtanulásának kérdésével.

Szeptember elsején ünnepélyes külsőségek között nyitják meg kapuit az iskolák. Az általános iskola összes önálló alsótagozati osztályában — heti egy-egy órában — az oktatás első napjától kézimunkát kell tanítani. Az általános iskola felső tagozatának tanterveitől újabb tananyagcsökkentést, tananyag átrendezést hajtanak végre. Az általános gimnáziumban ugyancsak tananyagcsökkentés révén kevesebb lesz a heti óraszám. A gimnáziumi reáltagozat I–IV. osztályainak óraterveiben biológiából, kémiából és fizikából gyakorlati órákat vezetnek be,

hogy ezzel is emeljék a természettudományi tárgyak tanítási színvonalát.

Az utasítás intézkedik az úttörő- és DISZ-szervezetek megerősítéséről, hangsúlyozza, hogy tartalmában és módszerében javítani kell az osztályfőnöki órákon, s tovább kell erő-

síteni a szülőkkel a kapcsolatot, rendszeresen és pontosan tájékoztatni kell őket gyermekeik tanulmányi előmeneteléről. A szülői munkaközösségek új vezetőségét szeptember 11. és 19. között minden általános és középiskolában meg kell választani.

Holnap este az Újszegedi Szabadtéri Színpadon a csehszlovák Karel Vlach tánczenekara szerepel

Holnap, hétfőn este fél 9-kor az Újszegedi Szabadtéri Színpadon Karel Vlach világhírű tánczenekara és vokál együttese mutatkozik be Szeged közönsége előtt. A

csehszlovák tánczenekar műsora igen változatos, színvonalas. Az előadás iránt nagy az érdeklődés. Rossz idő esetén a Szabadság Mozában tartják meg az előadást.

Ma délig lehet jelentkezni a hastyphus elleni védőoltásokra

Minden bizonnyal örömdetes hír a szegediek számára az, hogy a hasmenéses megbetegedések nagymértékben csökkentek: pénteken már csak 52 megbetegedést jelentettek az egészségügyi osztálynak. Ugyanakkor a szegedi dolgozók megértették a hastyphus elleni védőoltások

jelentőségét és pénteken már a harminc ezret meghaladta a hastyphus ellen beoltottak száma. A védőoltásra a kijelölt helyeken ma délelőtti 8–12-ig még lehet jelentkezni.

A hasmenéses megbetegedésekről és a víz fogyasztásáról még a következő napokban is hírt adunk.

Ma Tábornap az újszegedi úttörőtáborban

Ma a Városi Úttörő Üdültábor vezetősége és az úttörő pártások Tábornapot rendeznek. A Tábornap ünnepélyes megnyitása reggel 9 órakor kezdődik zászlófelvonással. 10 órakor az újszegedi „November 7” Kultúrotthonban filmvetítés lesz. Délután a Bástya és a Vörös Lobogó pályákon atlétikai és tréfas versenyek, labdarugó és kézilabda mérkőzések lesznek. A versenyeken minden úttörő pártás résztvehet. Nevezések a helyszínen történnek,

Este 8 órakor tábornap lesz a Tisza partján, a tábor előtti területen.

A szegedi kultúrotthonokban ma táncesteket rendeznek

Ma este Szeged valamennyi kultúrházában az ifjúság részére táncesteket rendeznek. A kultúrotthonok vezetői ezúton is meghívják a város fiataljait,

Szeged képzőművészetének helyzete

— Ankét az Ismeretterjesztő Társulat klubjában —

Pénteken délután 5 órai kezdettel ankét volt az Ismeretterjesztő Társulat klubjában a szegedi képzőművészet helyzetéről. Az ankétot Vinkler László festőművész, főiskolai tanár nyitotta meg, üdvözlve a megjelenteket. Majd Szelesi Zoltán művelődésügyi tanácsos beszámolt.

Beszámolója elején Szelesi Zoltán a Központi Vezetőség márciusi határozatáról beszélt, amely szükségessé tette, hogy a helyi képzőművészet helyzetét és feladatait megvizsgálják. A beszámoló vázlatosan nyomon követte azt az utat, amelyet a szegedi képzőművészet a felszabadulás óta megtett. Kitért az 1950 tavaszán Szegeden is bemutatott szovjet grafikai kiállításra, kijelentve, hogy a kiállítás tanulmányozása „döntő módon segített abban, hogy képzőművészeink megérték a művészet igazi jelentőségét a társadalmi életben, hogy felismerjék az ábrázolóművészet emberalkotó, nevelő szerepét, azt, hogy hogyan kell és lehet az új megragadásával dolgozónk lelkesítővé lenni”. Majd

a párt segítségéről

beszélt, mely a szovjet képzőművészet tanulságainak felhasználásával egyidejűleg a legnagyobb segítséget jelentette a képzőművészet elvi kérdéseinek tisztázásában. „Mindazokat a történelmi jelentőségű eredményeket — mondotta Szelesi Zoltán — melyeket Szeged dolgozói a szocializmus építése terén a felszabadulás óta elérték, feltétlenül ki kell hangsúlyozni. A kispolgári jellegű veszélyes jobboldali nézetek ugyanis elsősorban a felszabadulás óta elért eredményeink lebecsülésében mutatkoztak meg... sikereink azonban nem feledtethetik el velünk azokat a gazdaságpolitikánkban is jelentkező — hibákat, melyek képzőművészeink előretörő fejlődésének ellenére is kimutathatók.”

Ezután tért rá a képzőművészet mai helyzetére, a hibák feltárására a közelmúltban megrendezett Tavaszi

Tárlat anyagából indulva ki.

Tavaszi Tárlat

— állapította meg Szelesi elvtárs — plasztikusan tükrözte azokat a jobboldali opportunista nézeteket, melyek az utóbbi időben megyei képzőművészetünkben is elterjedtek. „Túlzsák nélkül mondhatjuk, hogy olyan igényű alkotás nem volt egy sem a kiállításon, mely a mai élet ábrázolását méltó módon megoldotta volna.” Ezután az egyes művészek szereplésével foglalkozott. „Úgy gondoljuk — mondta —, hogy Vinkler László mostanában küszködött művei közül a Tavaszi Tárlaton szereplő „Huska bácsi” című tanulmánya és az elmúlt őszi kiállításon látott „A tápié gyermekkoros Szép Ilonát tanulja” című képei a legsikerültebbek... Vinkler elvtársnak törekednie kell a nép nyelvének megfelelő tartalommal teljes egyszerűségre, a komplikálatlan, egészséges látásmódra.” Balázs Árpádnak — aki eddig a legtöbbet grafikáiban, illusztrációiban alkotott — továbbra is ezúton kell haladnia. A minden jelenség után érdeklődő riporter szemével figyelte életünket. Jánoska Tivadar eddig legfigyelemre méltóbb munkája „József Attila felolvassa verseit a munkások között” című képe. A művésznek több időt és energiát kell fordítania egy-egy alkotása teljes kiértékelésére. „Képzőművészeink általában túl sokat markolnak és sajnos, keveset fognak a mai életből — állapította meg a beszámoló. — Munkáik még nem a hosszú évtizedekre, hanem a soronlévő kiállításokra készülnek... A Tavaszi Tárlat hibáit bizonyítják, hogy művészeink és a dolgozók közötti kapcsolat az utóbbi időben nagyon meggyengült.” Majd kitért arra, hogy az utóbbi időben művészeink, Tápi Antal kivételével nem kaptak megbízást, ugyanakkor elmaradtak az üzemekkel kötött

szocialista szerződések

is. Ezzel kapcsolatban megjegyezte, hogy a megyei tanács ez évben mintegy 30 ezer forint értékben szándékozik vásárolni a helyi művészek től és az üzemekkel, intézményekkel kötendő szocialista szerződések ügyében is segítséget kíván nyújtani képzőművészeinknek. Ugyanakkor kialakulóban van egy kezdeményezés, hogy a Szegedi Egyetem Kossuth-díjas tudósainak arcképét helyi művészeink megfestenék. „Ezzel nagyot lendítenénk az eddig elhanyagolt, de igen fontos műfaj: a portréfestészet kibontakozásában.” Nagy jelentőségű segítség lenne az is, ha Nyilasy Sándor volt tápi házban a városi tanács támogatásával helyi művészt leltésülhetne. Ugyanakkor jó volna, ha a város Nyilasy Sándor-díjat alapítana. Majd a szocialista képzőművészet társadalmi jelentőségével foglalkozva megállapította: „Képzőművészeinknek sokkal nagyobb szerepet kell juttatni népünk nevelésében, mint az utóbbi időben.” És itt kitért

a művészet és a nép kapcsolata

kérdésére. Ezen a téren viszonylagos tapasztalható. Megállapította, hogy a Tavaszi Tárlat bőséges tájképanyagában „távolról sem látjuk tükrözni... a Tiszát jellegzetes, átalakulóban lévő arculatát.” Dorogi Imre tiszparti képein erőteljességgel és szenvedélyben nem volt ugyan hiány, de a művész túl biztosabb szerkezetet, választékosságot felépített és a részletek tartalmát kifejező gazdagabb kidolgozást kért. Erdélyi Mihály tájképeiről elmondotta, hogy még mindig szívósan tartja magát rajtok a formalista örökség. Majd megállapította, hogy: „helyi haladó hagyományaink arra figyelmeztetnek bennünket, hogy a Tisza partján a mostaninál — nagyvonalúbb,

jellegzetesebb, a szülőföld szeretetére és a nép iránti hűségre buzdító festészetnek kell kibontakoznia.” Ezek után kitért a munkacsoport belső életére is, a hibák kifejlődésének körülményeit keresve. Majd a fővárosi képzőművészet és a vidéki művészek viszonyával foglalkozott.

A beszámoló után a képzőművészek és a vita résztvevői közül többen hozzászóltak. Dinnyés Ferenc a képzőművészek és a sajtó viszonyával foglalkozott. Sebestyén Endre javasolta, hogy

a német grafikai kiállítást

hozzák le Szegedre is. Dorogi Imre kérte, hogy foglalkoztassák a művészeket, támaszszanak velük szemben igényeket. Tápi Antal hozzászólásában a szobrászat vonalán egészítette ki a beszámolót. Elmondotta, hogy húsz év óta most kapja az első komoly támogatást mindennél, és hogy ma már egészen másképp dolgozik, mint régen. Péter János, a Szegedi Ruhagyár Pártbizottságának titkára javaslatot tett a képzőművészeknek. „Többször foglalkoztunk a gyárban az írók és a képzőművészek munkájával — mondotta. — Úgy érezzük, nem elég szoros a művészek és a dolgozók kapcsolata. A vállalat vezetésége és dolgozói, valamint pártbizottsága nevében meghívok egy fiatal művészt az üzembe. Van nálunk egy kis műteremhelyiség, dolgozzon ott közöttünk. Így szorosabb lesz a kapcsolat a művészek és a dolgozók között. Bizom abban, hogy ezt a kezdeményezést a többi üzemek is átvesszik.” Jánoska Tivadar festőművész arról beszélt, hogy nagyon jó lenne, ha munkájukat nemcsak a kiállításon ismernék meg, hanem már munka közben is látnák, majd örömmel üdvözölte

a Ruhagyár kezdeményezését,

Telkes György elvtárs, a városi pártbizottság kulturális osztályának vezetője elmondotta, hogy a pártbizottság tudatában van a képzőművészeti munka nagy jelentőségének a dolgozók nevelésében, és meg is becsülte ezt a munkát. „Olyan művészekre van szükség — mondotta —, akik a dolgozók igazi igényeit elégítik ki.” Majd Tápi Antal munkásságával foglalkozva kijelentette, hogy a művész eddigi munkája jogot ad a bizalomra, éppen ezért mindenképpen támogatják. Ugyanakkor kérte Tápi Antalt, hogy gondoskodjon a szobrász-utánpótlásról is, mert ez nagyon komoly feladat. A továbbiakban kijelentette, hogy Péter elvtárs felajánlását a pártbizottság felkarolja, hogy elterjedjen a többi szegedi nagyüzemben is. Korek József, a népművelési osztály vezetője pozitívan értékelte a beszámolót, de hiányolta a beszámolóban megkritizált művészek állásfoglalását. Több javaslat elhangzott a képzőművészeti körrel és a művész utánpótlás kérdésével kapcsolatban is. Vinkler László Korek elvtárs hozzászólására válaszolva saját működésével foglalkozott. Elmondotta, hogy túl sokat vállalt magára és kevés ideje jutott a festészetre. Nagyobb szabású, mai életünket teljes jelentőségében ábrázoló műhöz szeretne fogni, mert erre nagyobb szükség van, mint az intimitások ábrázolására. A vitán felszólalt még Szőke Győző, Vlasicz Károly, Tápi Lajos, Kopasz Márta, Szidlovits Kálmán és Hemmert János is. Majd Szelesi Zoltán válaszolt a hozzászólásokra. Hiányolta, hogy a Képzőművészeti Szövetség nem küldte le képviselőjét. „Úgy látszik — mondotta —, hogy a szövetség még mindig nem törődik eléggé a vidéki művészekkel.” Örömmel üdvözölte Péter elvtárs felhívását, majd befejezésül Telkes elvtárs hozzászólásának azt a részletét emelte ki, hogy: „A művészek a mai életből merítik a témát, akkor lesz sikeresek.”